Legislaţia naţională

Cipru

Conform articolului 1 din Constituţie (Σύνταγμα), „Statul Cipru este republică independentă şi suverană, cu regim prezidenţial”, fondat pe principiile legalităţii, separării puterilor în stat (executivă, legislativă şi judecătorească), imparţialităţii sistemului judiciar şi respectării şi apărării drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului. Drepturile şi libertăţile fundamentale ale omului sunt prevăzute în partea a II-a a Constituţiei, care reflectă Convenţia Europeană a Drepturilor Omului (CEDO) (Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων) (Ε.Σ.Α.Δ.), iar, conform articolului 35 din Constituţie, „Autorităţile legislative, executive şi judecătoreşti ale republicii au obligaţia să asigure, în limitele atribuţiilor lor, aplicarea eficientă a dispoziţiilor cuprinse în această parte.” Legalitatea este apărată nu numai de dispoziţiile scrise ale Constituţiei şi de prevederile legale, ci şi de angajamentul guvernului de a respecta atribuţiile constituţionale care i-au fost acordate, de a asigura că organele legislative adoptă legi constituţionale şi că puterea judecătorească este imparţială şi independentă.

Izvoare de drept

1. Dreptul Uniunii Europene

Cipru a devenit stat membru egal şi cu drepturi depline al Uniunii Europene la data de 1 mai 2004 şi trebuie să respecte dreptul Uniunii Europene. Conform jurisprudenţei Curţii de Justiţie a Uniunii Europene (Δικαστήριο της Ευρωπαϊκης Ένωσης), dreptul Uniunii Europene are întâietate faţă de dreptul naţional al statelor membre, incluzând atât legislaţia naţională, cât şi Constituţia.

Supremaţia dreptului Uniunii Europene asupra Constituţiei Republicii Cipru este asigurată de prevederile Constituţiei Republicii Cipru, modificată prin Legea privind cel de-al cincilea amendament la Constituţie (Ο περί της Πέμπτης Τροποποίησης του Συντάγματος Νόμος) (Legea 127(I)/2006), cu scopul de a preciza supremaţia şi întâietatea dreptului Uniunii Europene faţă de Constituţie.

Republica Cipru şi-a adaptat şi armonizat legislaţia naţională cu legislaţia Uniunii Europene, adoptând numeroase acte legislative şi, în acelaşi timp, abrogând sau modificând numeroase dispoziţii din legislaţia naţională, inclusiv prevederile Constituţiei, astfel cum s-a menţionat mai sus.

Dreptul Uniunii Europene este, prin urmare, izvorul de drept cu cea mai mare forţă juridică în Republica Cipru şi include atât normele adoptate de către statele membre, cum ar fi Tratatele de instituire a Comunităţii Europene şi protocoalele şi anexele la acestea, cu completările şi modificările ulterioare, cât şi normele emise de instituţiile Uniunii Europene sub formă de regulamente, directive sau decizii. Acesta include de asemenea normele aparţinând convenţiilor internaţionale încheiate între UE şi ţările terţe sau organizaţiile internaţionale, principiile generale şi fundamentale de drept, dreptul cutumiar („common law”), normele generale ale dreptului public internaţional şi jurisprudenţa Curţii de Justiţie a Uniunii Europene, conform căreia drepturile fundamentale ale omului, ca principii generale de drept, constituie parte integrantă a *acquis*-ului european.

2. Constituţia Republicii Cipru

Constituţia Republicii Cipru a fost adoptată în 1960, în momentul proclamării Republicii Cipru şi, conform articolului 179 din Constituţie, aceasta reprezintă legea supremă a Republicii Cipru. După aderarea Republicii Cipru la Uniunea Europeană şi modificarea Constituţiei acesteia, astfel cum este menţionat anterior la secţiunea 1, dreptul Uniunii Europene are întâietate faţă de ordinea constituţională internă, iar normele de drept incluse în Constituţie trebuie să respecte legislaţia UE.

3. Convenţii/Tratate/Acorduri internaţionale

Conform articolului 169 din Constituţie, după ce convenţiile, tratatele sau acordurile internaţionale încheiate în baza hotărârii Consiliului Ministerial au fost ratificate prin lege şi publicate în Monitorul Oficial, acestea au forţă juridică mai mare decât orice lege naţională (cu excepţia Constituţiei) şi, în cazul unui conflict de legi, acestea au întâietate, cu condiţia să fie aplicate în mod similar şi de către cealaltă parte.

4. Legi formale

Legile formale sunt legile adoptate de Camera Reprezentanţilor (Βουλή των Αντιπροσώπων), organ cu putere legislativă, şi trebuie să respecte atât legislaţia Uniunii Europene, cât şi Constituţia.

Conform prevederilor articolului 188 din Constituţie, legile în vigoare în Republica Cipru în prezent sunt legile care se regăseau în Codul de legi, în conformitate cu articolul menţionat, în ziua anterioară proclamării independenţei, cu excepţia cazului în care au fost adoptate sau vor fi adoptate alte dispoziţii în conformitate cu o lege aplicabilă sau adoptată în temeiul Constituţiei, precum şi legile adoptate de Camera Reprezentanţilor (Βουλή των Αντιπροσώπων) după proclamarea independenţei.

5. Acte normative

Actele normative sunt acte legislative emise de executiv în temeiul puterilor statutare cu care a fost învestit acesta şi trebuie să respecte legislaţia UE, Constituţia şi legile naţionale.

Competenţele administraţiei de a adopta norme juridice suplimentare (legislaţie secundară), necesare pentru punerea în aplicare şi executarea unei legi, sunt cunoscute sub numele de competenţe de reglementare şi, deşi puterea legislativă este deţinută în Cipru de către Camera Reprezentanţilor, administraţia poate interveni pentru reglementarea unor aspecte specifice sau de interes local ori tehnic sau a unor aspecte detaliate.

6. Jurisprudenţa Curţii Supreme (Ανώτατο Δικαστήριο)

În Cipru, hotărârile judecătoreşti pronunţate de către Curtea Supremă au caracter obligatoriu pentru toate celelalte instanţe de grad inferior de jurisdicţie. De aceea, o hotărâre judecătorească pronunţată de Curtea Supremă prin interpretarea unei norme de drept este considerată izvor de drept.

7. Drept cutumiar – Principiile echităţii

Dreptul cutumiar („common law”) (κοινοδίκαιο) şi principiile echităţii (επιείκεια) sunt considerate de asemenea izvoare de drept în cauzele pentru care nu există alte dispoziţii legislative.

Tipuri de instrumente juridice - descriere

Scrise

Constituţia Republicii Cipru

Convenţiile/tratatele/acordurile internaţionale încheiate cu ţările terţe, ratificate prin lege şi publicate în Monitorul Oficial al Republicii, care au întâietate faţă de orice lege naţională, cu condiţia ca acestea să fie aplicate în mod similar şi de către cealaltă parte.

Legile aflate în vigoare, conform prevederilor articolului 188 din Constituţie, în ziua anterioară proclamării independenţei, cu excepţia cazului în care s-au adoptat sau se vor adopta alte dispoziţii în conformitate cu o lege aplicabilă sau adoptată în temeiul Constituţiei. Legile adoptate de Camera Reprezentanţilor după proclamarea independenţei.
Acte normative (Κανονιστικές Πράξεις) (Regulamente) (Κανονισμοί).

Nescrise

Jurisprudenţa Curţii Supreme, a Curţii de Justiţie a Uniunii Europene şi a Curţii Europene a Drepturilor Omului.
Dreptul cutumiar („common law") şi principiile echităţii, cu excepţia cazului în care s-au adoptat sau se vor adopta alte dispoziţii în conformitate cu o lege aplicabilă sau adoptată în temeiul Constituţiei.

Ierarhizarea normelor

După aderarea Republicii Cipru la Uniunea Europeană, ierarhia normelor în Republica Cipru este următoarea:
DREPTUL UNIUNII EUROPENE
CONSTITUŢIA REPUBLICII CIPRU
CONVENŢII/TRATATE/ACORDURI INTERNAŢIONALE
LEGI FORMALE
ACTE NORMATIVE
JURISPRUDENŢA CURŢII SUPREME
DREPTUL CUTUMIAR („COMMON LAW") ŞI PRINCIPIILE ECHITĂŢII
Dreptul cutumiar („common law") şi principiile echităţii sunt izvoare de drept în Cipru şi se aplică în cauzele pentru care nu există niciun alt cadru instituţional sau nicio altă dispoziţie legislativă.

Instituţii competente de adoptarea normelor juridice

Constituţia Republicii Cipru face o distincţie clară între cele trei puteri în stat. Puterea executivă este exercitată de preşedinte, vice-preşedinte şi Consiliul Ministerial, puterea judiciară este exercitată de instanţele judecătoreşti ale republicii, iar puterea legislativă este exercitată de Camera Reprezentanţilor, care este organul legislativ suprem al Republicii Cipru. Deşi Camera Reprezentanţilor este organul legislativ suprem, organele puterii executive au competenţa de a stabili normele juridice necesare pentru aplicarea unei legi şi de a o adapta la numeroasele situaţii în care poate fi aplicată aceasta. Competenţele atribuite administraţiei de a adopta norme juridice suplimentare necesare pentru aplicarea şi executarea unei legi sunt numite competenţe de reglementare.

Procesul de luare a deciziilor

Procedura de adoptare a unei legi începe odată cu depunerea unei propuneri sau a unui proiect de lege. Propunerile legislative pot fi introduse de către membrii Camerei Reprezentanţilor, iar proiectele de lege, de către miniştri. Toate propunerile şi proiectele de lege depuse în Camera Reprezentanţilor sunt supuse dezbaterii, mai întâi în cadrul comisiilor parlamentare competente, iar apoi în plen.
Legile şi rezoluţiile analizate de Camera Reprezentanţilor sunt adoptate cu majoritate simplă de către membrii votanţi prezenţi şi, după adoptare, sunt trimise la Biroul Preşedintelui Republicii, care le promulgă şi aprobă publicarea lor în Monitorul Oficial al Republicii sau le trimite înapoi în Camera Reprezentanţilor spre reexaminare. În acest ultim caz, dacă aceasta îşi menţine hotărârea, preşedintele trebuie să promulge legea în cauză, cu excepţia cazului în care îşi exercită dreptul constituţional de a o supune analizei Curţii Supreme, care decide dacă legea respectă prevederile Constituţiei şi ale dreptului Uniunii Europene. Dacă răspunsul Curţii Supreme este afirmativ, atunci legea este promulgată imediat; în caz contrar, aceasta nu este promulgată.
Legea este inclusă în Codul de legi la data publicării acesteia în Monitorul Oficial al Republicii sau la data stipulată în legea respectivă şi poate fi abrogată printr-o altă lege sau în mod tacit, în anumite condiţii.

Baze de date juridice

Următoarele baze de date juridice sunt disponibile în Republica Cipru:
CYLAW
PORTALUL JURIDIC AL REPUBLICII CIPRU (ΝΟΜΙΚΟΣ ΚΟΜΒΟΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ)

Este gratuit accesul la bazele de date?

CYLAW poate fi consultată gratuit. PORTALUL JURIDIC AL REPUBLICII CIPRU poate fi accesat numai de către abonaţi.

Scurtă descriere

1. CYLAW

CyLaw a fost creată în ianuarie 2002 ca o bază de date non-profit care oferă informaţii juridice obiective şi gratuite, precum şi posibilitatea de a consulta izvoarele de drept cipriote, ca parte a tendinţei internaţionale de a oferi acces gratuit la legislaţie. Bazele de date Cylaw conţin hotărâri judecătoreşti pronunţate de Curtea Supremă şi Instanţa de dreptul familiei de al doilea grad de jurisdicţie începând din 1997, normele de procedură civilă şi mai multe articole şi texte juridice.
Hotărârile judecătoreşti din cadrul bazei de date CyLaw au fost înregistrate în format electronic de către Curtea Supremă. Textele hotărârilor incluse în aceasta sunt autentice şi sunt prezentate astfel cum au fost pronunţate de către Curtea Supremă, fără alte modificări sau rectificări.

2. Portalul juridic al Republicii Cipru

Prin intermediul Portalului juridic al Republicii Cipru se oferă un acces facil, printre altele, la articole de presă, texte şi articole de interes imediat pentru orice persoană implicată în acţiuni juridice, precum şi la o bază de date juridică pentru abonaţi, care include bazele de date privind „Legislaţia" (Νομοθεσία) şi „Jurisprudenţa" (Νομολογία) Republicii Cipru.
Repertoriul de legi (Ευρετήριο των Νόμων) conţine un director cuprinzând toate legile incluse în Codul de legi sau abrogate, precum şi un director care include toate regulamentele conexe. Listele sunt actualizate permanent, la publicarea Monitorului Oficial.
Repertoriul de jurisprudenţă (Ευρετήριο της Νομολογίας) oferă posibilitatea de a căuta textul oricărei hotărâri judecătoreşti pe baza a diferite criterii de căutare.

Linkuri relevante

Biroul de Contencios (Law Office)
Curtea Supremă
Camera Reprezentanţilor (Βουλή των Αντιπροσώπων)

Ultima actualizare: 11/03/2024

Versiunea în limba naţională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea naţională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informaţiile sau datele conţinute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecţia drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultaţi avizul juridic.